

„Nikdar več!“

Jih in bojzljiv deček je bil. Kadar sem ga kaj vprašal, je boječe pogledal okrog sebe in povedal oprezno in počasi, kar je vedel. Njegovo vedenje se mi je dozdevalo čudno, in nič kaj prijetno mi ni bilo, ko sem ga opazoval prvi dan v šoli. Za tovariše se ni menil; boječe jih je opazoval od strani, dasiravno so ga prijazno ogovarjali.

Tako je bilo prve dni, ko je prišel med nas, in tako je ostalo tudi dalje. Počasi pa smo se privadili nanj vsi, njegovi součenci in jaz. Saj je bil drugače priden in odgovarjal mi je redno. Počasi, oprezno, toda vedno gotovo prav.

Prišel je k nam iz daljnega kraja in je služil za pastirja pri premožnem kmetu v bližini naše vasi. Bil je sirota. Mati mu je umrla, a oče je živel v daljni Ameriki ter se malo menil zanj. Njegove mladosti ni ogrevala ljubezen dobrih staršev; ostala je pusta, zapuščena, in zato je bil zapuščen tudi on. Ravno zaradi tega mi je bil Matevžek še bolj pri srcu in pazil sem na njegova pota.

V sosednjem trgu je bil semenj. Popoldne sem se odpravil tudi jaz tja po opravkih. Mnogo ljudi se je sešlo od vseh krajev, in komaj sem se preril skozi gnečo do namenjenega kraja. Čez nekaj časa zaslišim vpitje in vrvenje, ki je prihajalo sem od šotorov. Radoveden, kaj je, stopim bliže. Na stolu pred svojim šotorom je stal star Jud in kričal na vse pretege: »Primate, primate... tata... ukradel je orglice, orglice!«

Ljudje so gledali drug drugega; nihče ni vedel, kdo je tat. Starejši se niso dosti menili za vso stvar, a med mlajšimi se je vnel živahen prepir. »Ti si jih imel v roki,« trdi eden, kazaje na majhnega dečka. — »Pa sem jih del nazaj!« se odreže ta. — »Jaz pa vem, kdo jih je vtaknil v žep,« pravi ravnodušno širok dečko, star morda kakih deset let. »Hitro pokaži — hitro!« hiti Jud. Deček se urno prerije iz množice — ker je bil majhen, je lezel kar pod šo-

tori — in se ustavi pred fantičem, ki je stal poleg voza v stranski ulici. Jud je bil hitro za njim. »Tale jih je del v žep, pa jih ni plačal,« reče deček, kazaje na fanta, ki je stal začuden poleg voza. »Tako, tako!« hiti Jud. »Pokaži žepe, pa hitro!«

Toda fantu se ni ljubilo preobračati žepov. Jud hitro vsega pretiplje in najde v notranjem žepu suknje orglice, ki so bile brezdvomno njegove.

»Kaj? Ti si tisti? Na, tat!« Pa pripelje tatiču krepko zausnico in odide hitro nazaj k svojemu šotoru.

Medtem se je nabralo okrog tatiča polno ljudstva. Preden je pobegnil fant, sem prišel tudi jaz bliže in videl, kako je stal Matevžek osramočen pred ljudmi. Bralo se mu je na obrazu, da se sramuje svojega dejanja. Pogledal je po ljudeh in menda opazil tudi mene. Zdelo se mi je, da je za hip obstalo njegovo oko na meni, potem pa je zbežal po ulici s trga. —

Drugi dan sem ga poklical k sebi. Ni se mi upal pogledati v obraz. Strmel je v tla in molčal na moja vprašanja.

»Kaj si storil, Matevžek?«

Pogledal me je za hip, a zopet povetil oči in rekel: »Orglice sem vzell!«

»Zakaj si storil to?«

Nič odgovora.

»Ali veš, kam te to lahko privede?«

Pojasnil sem mu, kakšne posledice imajo taka dejanja, če bo enkrat dosti star, in rekel:

»Daj mi roko, Matevžek, da ne storiš nikdar več kaj takega!«

Podal mi je roko in rekel trdno:

»Nikdar več!«

* * *

Mrzel jesenski večer. Na samotni vaški postaji sem čakal vlaka. Gruča ljudi je stala pred kolo-dvorom in se glasno pogovarjala. Slišal sem mimogrede, da pripeljejo na postajo tatu, ki je kradel daleč tam okrog. Menda so ga prišli iz radovednosti gledat.

Kmalu nato zagledam ob brleči svetilki pred postajo orožnika. Pred njim pa je stopal uklenjen človek, morda star nekaj čez dvajset let. Gledal je v tla, kot bi se bal, da bi mu kdo v očeh ne čital njegovih pregreh.

Okrog ujetnika se je nabralo polno radovednežev. V tem zapíska vlak in orožnik odide s hudodelcem k progi. Hotel sem oditi tudi jaz, a neki človek stopi predme in me natančno pogleda v obraz. Takoj nato pa pozdravi in mi boječe pomoli roko.

»Matevžek!« izpregovorim iznenaden in mu sežem v roke.

»Da, Matevžek!«

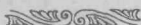
»Kako se ti godi?«

»Hvala, gospod, hvala Vam, prav dobro! Črevljar sem v tej vasi. Kar sem pa včasih bil, kot otrok, nisem, in ne bom nikdar več!« — —

Vlak je bil na postaji. Moral sem oditi.

V temi sem še videl človeka, ki je nekaj trenutkov spremljal vlak, in slišal njegov glas: »Hvala, z Bogom!«

Maksimov.

Osramočena kaplja.

Ob umazani kaluži je rastle breza. Stezala je svoje veje nad umazano vodo, v kateri so se kopale žabe in kvakale, da se je čudno razlegalo v okolici. Bilo je jutro. Na eni izmed vejic nad kalužo je samevala rosna kaplja, čista kot biser in lepa kot diamant. Zaradi svoje lepote je zrla ošabno na kapljo tovarišico, ki je počivala med drugimi kapljami v kaluži.

»Glej!« je rekla ošabno, »kako sem jaz lepa in čista; ti pa si vsa umazana in grda. Fej!«

Nič ni rekla kalužna kaplja. Sram jo je bilo, in žalostna je bila.

To pa je slišal in videl vsemogočni in vsevedni Stvarnik. Poslal je gorko solnce, in kmalu sta se obe kaplji v obliki pare dvignili kvišku . . . In zgo-